

Befejeződtek a magyar-ír gazdasági tárgyalások

Pénteken budapesten befejezte hivatalos tárgyalásait az ír export tanács (IEB) 15 tagú kereskedelmi delegációja. Ebből az alkalomból Colm Barnes, a tanács elnöke elmondta, hogy Írország gazdasága, Magyarországéhoz hasonlóan, nyitott, nemzeti jövedelmének több mint 30 százaléka a külkereskedelem bevételéből származik. Az export fokozását segíti az export tanács, amely kormányzatként működik, s számos országban nyitott már irodát. A magyar kereskedelmi kamarával csaknem 15 éve tartanak fenn kapcsolatokat, az együttműködés különösen az elmúlt néhány évben vált intenzívvé, miután az IEB létrehozta bécsi irodáját, amelynek vezetője rendszeresen jár Magyarországra az ír exportőrök megbízásából. Mivel a két ország gazdasága hasonló adottságokkal rendelkezik, Írországban is és Magyarországon is főleg a munkáigényes ágazatokat fejlesztik, lehetőség van a kooperációs kapcsolatok kiépítésére: mondotta.

Magyar-bolgár népfront-megállapodás

Pénteken a budapesti Belgrád-irakpartai népfront-székházban befejeződtek a Hazafias Népfőnt Országos Tanácsa és a Bolgár Hazafias Front országos tanácsa vezetőinek tárgyalásai. A megbeszéléseket követően **Sarlós István**, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Hazafias Népfőnt országos tanácsának főtitkára és **Pencso Kubadinszki**, a

nagykövete — **Sarlós István** a két nép közötti barátság elmélyítése érdekében kifejtett tevékenységéért átnyújtotta **Pencso Kubadinszki**-nak a magyar népfőntmozgalom Barátság érdm. **Pencso Kubadinszki** és kísérete pénteken délután elutazott hazánkba. A bolgár küldöttséget a Ferihegyi repülőtérén **dr. Molnár Béla**, a HNF OT titkára búcsúztatta.

Kölcsönös támogatás a szövetkezetekben

Küldöttközgyűlés Szegeden

Tegnap, pénteken délelőtt Szegeden, a Tisza Szálló tükörtermében a TESZÖV mellett létesített Kölcsönös Támogatási Alap küldöttközgyűlést tartott. **Molnár Imre**nek, a TESZÖV elnök-helyettesének megnyitása után **Kálmán János**, a TESZÖV titkár-helyettese ismertette a megjelent küldöttekkel a működési szabályzatot, a Kölcsönös Támogatási Alap célját és feladatát.

Köztudott, 1974-ben létesítették a Csongrád megyei közös gazdaságok ezt az alapját, jelenleg 53 szövetkezet a tagja. Szentes és térségéből 20, Makó és térségéből 16, míg Szeged és környékéről 17 tétesz. A beszámolóban, a vitából is egyértelműen kiderült a kölcsönös támogatás elve és gyakorlata a termelőszövetkezetekben egyre jobban érvényesül, ez az alap a biztonságos termeléshez, a kockázatvállá-

láshoz, a váratlan és külső hatások ellensúlyozására nagyszerűen bevált. Azok a termelőszövetkezetek, amelyek a KTA-nak tagjai, a bank útján kölcsönt kaphatnak, kezességvállalás, óvadéknyújtás, vagy végleges juttatás formájában is igényelhetik az alap szolgáltatásait. A közös gazdaságok önkéntes elhatározással csatlakoztak, s mint több felzárkózó hanguloyozta, ezt a folyamatot nem tekintik lezártnak, a jövőben lehetőségnek adnak az eddig kívülről maradt tésezeknek, éppen az eredményesebb munka érdekében.

A küldöttközgyűlés megválasztotta a tizenegy tagú intéző bizottságot, elnökének **Révész Ferencet**, az ópusztaszeri Árpádvezér Tsz elnökét, s az öttagú ellenőrző bizottságot, elnökének **Kecskés István**, az árpádalmi Árpád Tsz elnökét. Az intéző bizottság a Kölcsönös Támogatási Alap ügyintéző szerve, gondoskodik a pénz kezeléséről és a döntési hatáskörébe utalt kérelmek, kölcsönök elbírálásáról. Az alap forrása a termelőszövetkezetek évenkénti rendszeresen teljesített hozzájárulása, vagyis jelenleg 53 szövetkezet tíz éven át az évi bruttó jövedelem 0,5 százalékával fejleszti az alapot.

Indokolt kérelemre, legalább hat hónapi tagság után a kérelmező szövetkezet kölcsönt kaphat. A szerződést a Kölcsönös Támogatási Alap megbízásából és nevében az érintett téessel a bank köti meg, figyelembe véve a közös gazdaság anyagi helyzetét stb. A KTA tagjaiért kezességet vállalhat, illetve óvadékot is nyújthat. Indokolt, rendkívüli terhek esetén, súlyos elemi csapások végleges juttatást is nyújthat egy-egy gazdáközösségnek.

Hatékonyaság (4.)

Nagyobb hozamokat, de hogyan?

Kezdjük két példával. Széles körű vizsgálódások bizonyítják, hogy az ország kukoricatermése 10–15 százalékkal növelhető csupán azáltal, hogy mindenütt idejében és szakszerűen vetik el, kellőképpen ápolják és gondosan takarítják be ezt a rendkívül fontos takarmánynövényt. Igen nagy veszteségeket lehet elhárítani a kenyérgabona megfelelő időben való betakarításával is. A termés minden egy százalékos növelése — illetőleg a veszteség csökkentése — több mint 70 ezer tonna kukoricával és 40 ezer tonna kenyérgabonával javíthatja a termelő üzemek eredményét, s egyidejűleg a népgazdaság gabonamerlegét.

Hasonló, vagy még elgondolkodtatóbb számokat kapunk akkor is, ha a növénytermelés más ágazatait vesszük szemügyre. Mind-egyik arra figyelmeztet, hogy kézenfekvő lehetőségek vannak a hozamok növelésére, a megtermelt értékek megővésére. Nem kizárólag arról van azonban szó, hogy hektáronként többet takarítsunk be. Annak is kiemelkedő jelentősége van — mind az egyes üzemek, mind a népgazdaság szempontjából —, hogy milyen hatásokkal sikerül hasznosítani a termeléshez szükséges anyagi és szellemi erőforrásokat, milyen eredménnyel járnak a különféle ráfordítások. Ezeknek a tényezőknek az összességét szokták egy szóval hatékonyaságnak nevezni.

Hosszú volna tételese felsorolni a hatékonyaság minden elemét a mezőgazdasági termelésben. Egyebek mellett igen nagy jelentősége van az ipari eredetű anyagfelhasználásnak. Jól érzékelteti ezt az a tény, hogy ma már 60 százalék körül van ennek az aránya a mezőgazdasági termelésre fordított összes anyagköltségek közül. Az állami gazdasá-

gokban ennél is nagyobb, meghaladja a 70 százalékot, a tsz-ek nagyüzemeiben 65, a háztáji gazdaságokban pedig 30 százalékra tehető. Ez a helyzet is félreérthetetlenül mutatja, hogy milyen sok függ a gépek, a berendezések, a technikai felszerelések, a műtrágya, a növényvédőszer és a termelésben résztvevő más eszközök hasznosításától. Vegyünk sorra néhányat ezek közül. Mezőgazdaságunk tavaly 84 százalékkal több műtrágya hatányanyagot használt fel, mint 1970-ben. Egyáltalán nem biztos azonban, hogy ez a többletráfordítás mindenütt meghozta a lehetséges eredményt. Sőt, ennek az ellenkezőjét állíthatjuk. Nincs olyan tsz, vagy állami gazdaság, amelyikben nem lehetne javítani a talaj tápanyagellátásának hatékonyságát. Részint azzal, hogy az egyes határrészek, táblák tényleges szükségletének megfelelő tartalmú és mennyiségű műtrágyát használnak fel, s a legalkalmasabb időben. De azzal is, hogy csökkentik a műtrágya helyenként tetemes tárolási veszteségeit.

Sokat vitatott kérdés az öntözés fejlesztésének üteme, az öntözés módja, az öntözött növények köre, az egyes berendezések magas fajlagos költsége, az öntözés gazdaságossága. Egyetértés van viszont abban, hogy hazai viszonyaink között, kedvezőtlen csapadékú évszaktokban igen nagy a vízpótlás jelentősége. Biztonságosabb teszi a termelést, javítja az áru minőségét. A túlóntözés ellenben csak látszólag jár ilyen előnyökkel, mert valójában rontja a termés beltartalmi értékét, csökkenti az áru eltarthatóságát. Az üzemekben dönthető el, hogy mit, mikor, milyen mértékben célszerű öntözni. Tapasztalatok tömege igazolja,

hogy a szűz- és a tömeg-takarmányok szakszerű öntözésével nagy hozamnövekedést lehet elérni. Ez a felismerés még nem eléggé széleskörű. Sem az, hogy az öntözés önmagában nem boldogít. Megfelelő tápanyagellátás és más alapvető tényezők nélkül nem éri el a várt hatást.

Évről évre nagyobb területet ölelnek fel a különféle növénytermelési rendszerek. Az iparszerű termelés bevált módszereit lettek, eredményességük kétségbevonhatatlan. Tévedés volna azonban azt gondolni, hogy már mindazt kiaknázták a nagyüzemek, ami a termelési rendszerekben rejlik. A nagy teljesítményű gépcsoportok, a termelés egész technológiája, a korszerű betakarítási módszerek alkalmazása még jelentős tartalékok feltárását kínálja. Igen fontos hozamnövelő tényező az egyes tájakon legmegfelelőbb növényfajok és — fajták meghonosítása. A költségek számottevő mérséklésére ad módot az energia takarékosabb felhasználása a termelésben és terményszállításban egyaránt.

Államunk továbbra is támogatja a népgazdasági szempontból fontos fejlesztéseket, köztük például a gépesítést, a szőlő- és gyümölcsös-telepítést. A termelés azonban konkrét üzemi keretek között szerveződik. Nem az államtól, hanem a gazdaságoktól függ, hogy milyen jól hasznosulnak a termelőföldek, az álló- és forgóeszközök, mennyire aknázzák ki a hozamnövelés, a költségcsökkentés lehetőségeit. Ha például a mezőgazdaság rendelkezésére álló mintegy 230 milliárd forint értékű állóeszköz állomány kihasználását csupán néhány százalékkal sikerül javítani, akkor több száz millió forinttal növekszik az üzemek együttes eredménye.

K. S.

Munka és tisztesség

Elviszem az arcomat a fényképezőhöz, elvárom, hogy jó képet csináljon róla. Mondhatna kifogást is: de ilyen arcról? Mindig „hozott anyagból” dolgozik, egyszer jó, máskor rossz a „nyersanyag”, de tudja, neki csak jól szabad dolgoznia. Mellé a szedő a nyomdában egy betűt, ha sikerül a sajtóhiba, tízezrek szeme akad meg rajta. Néha mutogatják is. Csak tíz fokkal csavarja arca valaki a kormányt — nyolcan mennek gyorskocsival és halálos bajjal a kórházba. Rosszul lendíti a lábát a tévétorna „hősnője”, a fél ország félálmban is rámondja: ejnye-ejnye. Az ő munkája akkor szép, ha jó.

Hány szakma van, ahol nem szabad tévedni? Nagyon sok. És ahol lehet? Talán egy sincs.

Pedig valaki tévedett, ha beázik a cipő, vagy a háztető. Nem szabadna beáznia. Szerintem tévedés fúrja az alagutat a praktikus ésszel megtervezett és minden kényelemmel felszerelt új lakások némelyike alá is, ha már a ballagó szél is átfúj rajtuk. Nem az a baj, hogy szélsőségekben tervezték, az inkább, gondolom én és még sokan mások, hogy kihagytak belőlük néhány kanál maltert. Látnom, az egyik tízeletes oldalára le-főljáró „árványt” szerkesztettek, és ha jól látom, jóval utólag bevokogták az illesztési hasadékokat. Nem merem számíthatni, mennyibe kerülhet, de biztosan többre, mintha menet közben mindjárt így csinálták volna. Azt se, hogy az olyan garanciális javítások mennyibe kerülnek, amit fél kézzel meg lehetett volna előzni, pedig a hiba jószerével nem több, mint egy rosszabbul sikerült láblendítés a televízióban, vagy szóbotlás az írógépen. Egyiket észrevesszük, a másikat nem. Vagy ha igen, elkezdjük magyarázni, pedig némelyiket magyarázhatjuk így is, úgy is, az alapigazság nem változik: minden elvett munka sok pénzbe kerül. Sokkal többre, mintha nem vették el a lépést.

Ha valaki fejfel lefelé rakja a földbe a palántát, otrombát téved, de hajszálra annyit dolgozik, mintha jól tenné. Az a gyanúm, kisebb tévedést se úszunk meg kevesebb munkával: aki hanyagságból nem dolgozik jól, legtöbbször ugyanannyit dolgozik.

Ha a tanító két betűt kihagyta az ábécéből, holtunk napjaink emlegetnénk érte. Javítóból hozza haza valaki a kocsiját, kinyitja elől-hátul, belemászik, aláfeszít, és estig még szépen eljavitgatja. Lehet, hogy csak két csavart felejtettek el meghúzni benne, lehet, hogy többet, mégsem emlegeti holt napjaink, pedig az első kanyarban már közel állt hozzá. Vannak tévedések, amelyeket nyersen, úgy ahogy vannak, enyszerűen lenyelünk. Vigye vissza a kocsi, és keresséje, ki tévedett? Vigye vissza a több százezer forintot érő új vagy fölújított lakását, mert ott is kifelejtettek két betűt az ábécéből?

Nézem egy ház építőit. Mint a hangya, úgy dolgoznak, és olyan pontosan, mint a Nap járása. Nem a magukét építik ők sem. Vízátaró készíti az egyik brigád, tűzoltáshoz, betonból. Menyasszonyt nem öltöztetnek gondosabban, mint ahogy ők simogatják a még nyers peremet, vagy ahogy fugázzák a kívülről húzott téglák közeit. A víznek talán mindegy lenne, csak ki ne folyjon, talán az se venné észre a kisebb hibát, aki eljár mellette, de aki csinálja, észreveszi. Száz meósnak nincs jobb szeme, mint neki. Sok embert kérdeztem, olyanokat, akik nagyon jól dolgoznak. Azt mondják, legalább a saját munkájára legyen kényes az ember. Jó lenne fölírni legalább akkora betűkkel, mint egy kaszkórelklám.

Bennünk van a hiba. Beveszünk olyan téveszméket, hogy a sorozatban végzett munkánál nincs időnk odafigyelni az apró részletekre. Ne beszéljünk most arról, hogy láttam én már sorozatban — de hogy végzett, abbahagyott munkánál is kártyázni embereket, beszéljünk csak a nagyobb igazságról. Lehet dolgozni pénzért, jobban dolgozni nagyobb pénzért, de jól dolgozni csak az tud, aki tisztességért is dolgozik. A maga tisztességéért. A munka tisztességéért.

Összeshámlálhatnánk, kik vannak többen. Bemegyek egy gyárba, látom, száz embernek olyan pontosan jár kezében a munka, mint az óra. Kettő-három akad csak, aki lábát lógatva, tökmagot rágva szereti önmagát elképzelné leginkább. Ők rakják a borsot levesünkbe, két marékkal.

Jólesik kézbe venni azt a cipőt, vagy csizmát, amelyikben kis cédula mondja, ez meg ez a brigád készítette. Saját nevüket teszik ki reklámnak. Gondolom, ha itt út mellé valaki sorozatban, vagy itt lógatja a lábát, a reklámból is és a brigádból is kimarad. A munkatársak a pallamán is jobban tudnak ügyelni egymásra.

Erre meg azt mondhatják, bölcs bukfencel áthárítottuk a felelősséget. Aki jól dolgozik, nyakába varrjuk koloncnak a lógóst: te felelsz érte. Ahelyett, hogy örülnénk, ha jól dolgozik, és hagyánkn dolgozni. A mai gépésítés mellett csapatjáték nélkül alig van jó munka. És ha egy ember kényes lehet a munkájára, legyen kényes rá a brigád is. Ha nem tudja jobb belátásra bírni a tökmagos lógóst, rázza le a nyakáról.

HORVÁTH DEZSÓ

Az OKISZ és a HVDSZ együttműködése

Az ipari szövetkezetekben kifejtett szakszervezeti tevékenységről, a szövetkezetpolitikai és helyi szakmai szervek együttműködésének fejlesztéséről, a politikai-gazdasági feladatok megoldásához nyújtandó szakszervezeti segítségéről tanácskoztak pénteken az OKISZ székházában az Ipari Szövetkezetek Országos Tanácsának és a Helyiipari és Városgazdasági Dolgozók Szakszervezetének vezetői, a HVDSZ területi és megyei bizottságainak titkárai, valamint a szövetkezetek területi szövetségeinek szövetkezetpolitikai osztályvezetői. A vitaindítót Rév Lajos, az OKISZ elnöke és Fabók

Zoltán, a HVDSZ főtitkára jó kapcsolat alakult ki. Hasonló együttműködési megállapodást kötöttek az ipari szövetkezetek szövetségei is tagsági viszonyban nem levő dolgozókat foglalkoztatnak. Többségük alkalmazott, de sok közöttük a fizikai dolgozó is. Ennek a 70 ezres létszámnak azonban csak körülbelül egyharmada szakszervezeti tag. Ezért jelölte meg a tanácskozás fontos feladatát, hogy a szakszervezeti mozgalom létszámában és hatékonyságában is erősödjék az ipari szövetkezetek.

Az OKISZ és a HVDSZ között egy korábbi együttműködési szerződés alapján

oldását,